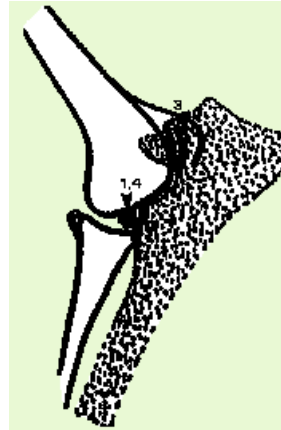

Wat is elleboogdysplasie?

Rassen waarbij ED regelmatig wordt gediagnosticeerd:

Labrador Retriever
Golden Retriever
Bernese Sennenhond
Duitse Herder
Rottweiler
Chow Chow
Keeshond
Mastiff
Newfoundlander
Bassets en andere kortbenige rassen

Wat is ED?

Onder ED verstaan we een stoornis in de ontwikkeling van het ellebooggewricht. We kennen ten minste 4 vormen van ED:

1. **LPC (los proces coronoideus)**
2. **OCD (osteo chondritis dissecans)**
3. **LPA (los proces anconeus)**
4. **INC (incongruentie van de gewrichtsvlakken)**

Sommige honden vertonen meer dan 1 vorm van ED:
bijvoorbeeld LPC + OCD, LPC + LPA, INC + LPC, INC + LPA.

Alle 4 vormen van ED vertonen min of meer dezelfde symptomen:

1. Voorpoot-kreupelheid, op z'n vroegst op de leeftijd van 5 maanden, maar kreupelheid kan ook pas veel later worden waargenomen.
2. naar buiten draaien van de ondervoeten van een of beide voorpoten kan soms gezien worden (in ongeveer 60% van de gevallen).
3. ellebooggewricht overvuld met gewrichtsvloeistof.
4. ontwikkeling van gewrichtsirritatie.

Wat is LPC?

Aan de binnenzijde van de elleboog laat een stukje bot los van de ellepijp. Aanleiding hiervan kan zijn zich verspringen, uitglijden enzovoorts. Er is geen abnormale beweging nodig om dit stukje te laten afbreken bij jonge honden van de kwetsbare rassen. Bij verscheidene rassen werd een erfelijke predispositie (grote mate van "gevoeligheid" voor LPC bij bepaalde bloedlijnen) vastgesteld.

Goede elleboog.

Slechte elleboog: los proces bij 8 en botaanwas (artrose) bij punten 6, 7, 9.

Wat is OCD?

Aan de onderzijde van het opperarmbeen (dus in het ellebooggewricht) kan een stukje gewrichtskraakbeen loslaten. Onder de kraakbeenflap ontstaat ontsteking van het onderliggend bot. Dit is pijnlijk, reden waarom de hond kreupel loopt. Bij verscheidene rassen werd een erfelijke predispositie (grote mate van "gevoeligheid" voor OCD bij bepaalde bloedlijnen) vastgesteld. Overmatige voedingsopname en/of (vitamine-)mineralen mengsel toedienen aan jonge honden, gaat gepaard met vaker en ernstiger OCD.

Goede elleboog

Slechte elleboog: los proces bij 1 en botaanwas (artrose) bij 2.

Wat is LPA?

In het ellebooggewricht, boven aan de ellepijp zit een botuitsteeksel dat normaliter aan de ellepijp vast zit en totaal vergroeid is op 5½ maanden leeftijd. Tot die tijd kan het uitsteeksel afbreken. Vooral is dit het geval als de onderarm krom groeit zoals we dat kennen bij de Basset. Dit kromgroeien kan ook bij andere honden optreden ten gevolge van een ongeluk op jonge leeftijd of overvloedige opname van mineralenmengsels. Bij verscheidene rassen werd een erfelijke predispositie (grote mate van "gevoeligheid" voor LPA bij bepaalde bloedlijnen) vastgesteld.

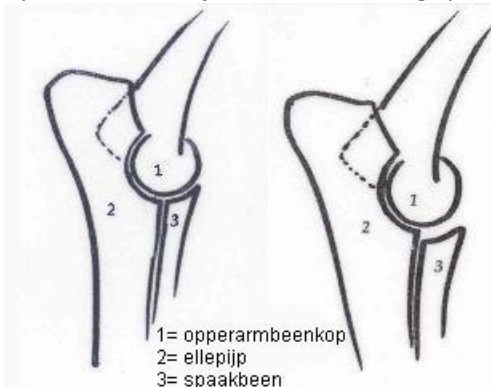
Losgebroken stukje bij de pijl.

Slechte elleboog: los proces bij de pijl

Wat is INC?

Spaakbeen en ellepijp zitten dicht bij elkaar in het ellebooggewricht en vormen de gewrichtsholte voor het opperarmbeen. Een niveauverschil tussen de gewrichtsvlakken van spaakbeen en ellepijp leidt tot een onevenredige belasting van het langste bot. Dit kan leiden tot beschadiging van gewrichtskraakbeen van dit "te" lange bot. Ook kunnen er door de INC secundair afwijkingen gaan optreden: LPA bij een (relatief) lang spaakbeen, een LPC bij een (relatief) te lange ellepijp.

Wat is de behandeling van ED?

Dit hangt er sterk van af welke vorm of vormen ED de hond heeft, maar algemeen geldt dat afgebroken bot (LPC, LPA) of kraakbeen (OCD) verwijderd moet worden. Losse stukjes in een gewricht hinderen bij het lopen. Tevens irriteren deze stukjes het gewricht, waardoor er zich steeds meer artrose in het betreffende gewricht ontwikkelt.

Incongruentie is soms te behandelen door een ingreep uit te voeren waardoor beide botten even lang worden.

Wat is het gevolg van ED als de hond niet wordt behandeld?

Als het losse stukje bot of kraakbeen in het gewricht achterblijft, zal dit ten eerste de hond in de weg kunnen zitten ("steentje in de schoen"). Ten tweede zal het gewricht blijvend worden geïrriteerd, zodat de artrose zich blijft ontwikkelen.

Wat kan ik doen om ED te voorkomen?

1. Als u fokker bent van een rashond die in het rijtje staat genoemd van rassen waarbij ED regelmatig wordt waargenomen, dan kunt u ED bestrijden door niet eerder met de reu en teef te fokken, dan nadat de hond ED-vrij verklaard is (zie officiële ED-uitslagen).
2. Als u een hond gaat kopen van een ras dat in de tabel wordt genoemd, doet u er verstandig aan contact op te nemen met de pup-bemiddeling van het betreffende ras en te vragen naar pups van gescreende ouderdieren. Mocht de betreffende pupbemiddelaar u niet verder kunnen helpen, informeer dan naar de officiële ED-certificaten van de Raad van Beheer.

Auteur:

drs. N.A.Dijkshoorn:

Dierenarts Nico Dijkshoorn heeft van 1970 tot 1976 als medewerker / docent gewerkt op de Universiteitskliniek Gezelschapsdieren van de Faculteit der Diergeneeskunde te Utrecht

Vanaf 1976 is hij als zelfstandig dierenarts gevestigd:

Diergeneeskundige Kliniek Zeist

Utrechtseweg 50

3704 HE Zeist

tel. 030 6954264

fax. 030 6950004

e-mail: nico@dijkshoorn.com

website: www.dijkshoorn.com

november 2009